

Rødt Nytt

GRATISAVISA TIL RØDT Nr. 4 2015

Returadresse: Rødt Dronningens gate 22, 0154 Oslo

Forskjells-Norge:

7 av 10 superrike er arvinger

Les mer på side 2-3

Foto: Christoffer Neumann Ruud.

Kommunepolitikarar tar fra barnehagebarn og gir til seg sjølv

Foto: Magne Hagesæter.

Gruvedumping i Førdefjorden: — Umogleg å talfeste verdien av rein fjord

LEDER:

“Årets valg handler om å skape et vendepunkt.”
BJØRNAR MOXNES, LEDER I RØDT

HALVE HIMMELEN ER VÅR:

“Hvordan påvirker klasse vårt syn på kjønn og likestilling?” MALIN LENITA VIK

Bjørnar Moxnes
b.moxnes@roedt.no
Leder i Rødt

La oss skape et vendepunkt

LEDER

Årets valg handler om å skape et vendepunkt. 14. september skal bli dagen da de rike ikke lenger kan ta det for gitt at deres inntekter skal øke mer enn resten. Det skal bli dagen da vi gjør slutt på følelsen av at det går samme veien uansett.

Med vendepunkt mener jeg ikke at vi skal tilbake til det gamle. Jeg mener at vi skal bryte med den kapitalistiske retninga Norge går i, og heller bygge videre på det arbeiderbevegelsen på sitt beste bygget opp i Norge. Å få til alt det i et lokalvalg er selvfølgelig ikke mulig. Men det er mulig å snu trenden og komme på offensiven igjen. Det er gjort før. Evnen til å stå sammen og troen på et bedre samfunn er en mektig kombinasjon. Men, og det er et stort men her: Optimisme alene forandrer ingenting. Mange optimister har lovt mye, fått folks tillit og mislykkes. Det er lettere å si en ting før valget enn å følge det opp etterpå.

Så hva er annerledes med Rødt? Forskjellen ligger i at vi er en utfordrer. Det gjør oss mindre naive. Vi er fullt klar over at de med mest makt i Norge aldri er på valg. Norge er ikke et fullkomment demokrati. Norge styres ikke bare av de folkevalgte, men også av EU-regler, mektige kapitalkrefter og innflytelsesrike byråkrater. Derfor skal jeg ikke love at så fort Rødt får innflytelse, blir alt perfekt. Valgkampen må handle om noe mer enn å vinne valgere. Den må handle om å bygge en folkebevegelse. Den må handle om å begynne å stille politikere til ansvar for hva de lover.

Derfor satser Rødt mye mer på å møte mennesker ansikt til ansikt i denne valgkampen enn før. Det er den eneste måten å skape en effektiv motmakt til EU, lobbyistene og byråkratene på. For meg handler ikke valgkampen om å overbevise deg om at jeg er en politiker som kan gjøre en forskjell på dine vegne. Det handler om å skape en bevegelse som kan gjøre en forskjell. Det handler om hva vi kan få til i fellesskap.

Nå er ikke Norge akkurat noe slavesamfunn, men det er likevel noe i det Khaleesi sier i en tale i tv-serien Game of Thrones: «Deres frihet er ikke min å gi. Den tilhører bare dere, og om dere ønsker den, må dere ta den selv.» Vårt mål i valget er ikke bare at du skal få troen på Rødt. Du skal få troen på din egen evne til å gjøre en forskjell. Da kan vi sammen forandre Norge.

Rødt ♦ Nytt

Redaktør:
Brage Aronsen
brage@roedt.no

E-post:
roedt@roedt.no

Telefon: 22 98 90 50

Konto: 7874 05 56478

ISSN: 1504-7660 (avis)
1504-7679 (pdf)

Trykkeri: Nr1Trykk

Utgiver: Rødt
Dronningengs gate 22
0154 Oslo

– Det er arv, ikke arbeid, som lønner

Forskjells-Norge: Avstanden mellom de rikeste og folk flest er på sitt høyeste siden 1930-tallet. Foto: Christopher Neumann Ruud.

FORSKJELLS-NORGE

Brage Aronsen brage@roedt.no

– 7 av 10 superrike har arva formuen sin. Hadde hardt arbeid virkelig lønt seg, ville landets havnearbeidere og hjelpepleiere vært millionærer, sier Bjørnar Moxnes.

Helgen 29. - 31. mai avholdt Rødt sitt 6. landsmøte. Under alle programposter, i alle taler og debatter var det ett ord som gikk igjen. Og igjen. Men hva er det egentlig Moxnes mener når han snakker om forskjells-Norge?

– Forskjells-Norge er når noen må ha to jobber for å få endene til å møtes, samtidig som Dagens Næringsliv skriver om hvor vanskelig det er å være rik for tida, siden rentene er så lave at man må ha så mye som 828 millioner i banken for å kunne leve på rente-avkastning alene, sier Moxnes.

– Forskjells-Norge er at du ikke kan planlegge hva familien skal gjøre i helga, fordi du ikke vet om du skal på jobb eller ikke. Og forskjells-Norge er at kvinner fortsatt bare tjener 85 prosent av menn, selv om de gjør jobber som er minst like viktige.

Utfordrerpartiet

Moxnes er varm i trøya nå. Klasseskillet mellom de rikeste og oss andre har blitt stadig større. Det store flertallet av Norges befolkning mener det er en hovedoppgave for myndighetene å redusere forskjellene. Likevel fortsetter de bare å øke.

– Da de rødgrønne partiene regjerte fikk Norge 100 nye milliardærer. I samme periode fikk vi flere tusen nye barn som vokste opp i fattigdom.

Hva sier det om de rødgrønne partiene?

– At de ikke snudde kursen. Det viser også at det trengs et utfordrerparti til venstre for de rødgrønne. Lokalt ser vi at Arbeiderpartiet like gjerne samarbeider med Høyre som med SV. I Nordland gikk Arbeiderpartiet nylig mot et forslag om følge den «gamle» arbeidsmiljølovens bestemmelser om midlertidige ansettelser. Det var viktigere for dem å blidgjøre Høyre som de satt i fylkesrådet med enn å forsvare faste ansettelser.

– Jeg er redd at Arbeiderpartiet vil søke mot sentrum når de nå vil ta makta i byer og kommuner. Vi kan få et stort og selvtilfreds Ap etter valget, som heller samarbeider til høyre enn mot venstre for å få flertall. Jo sterkere Rødt blir, desto større sjanse for at Ap må samarbeide med oss i stedet for de borgerlige. Og skal det bli en virkelig kursendring, skal vi få til et vendepunkt i kampen mot forskjells-Norge, nytter det ikke å samarbeide med Venstre, KrF og Høyre. Da må man samarbeide med det partiet som har viljen og løsningene til å gjøre noe med det, nemlig Rødt.

– Vi tenker annerledes rundt politikk og det å være folkevalgt. Det gjør oss til en reell utfordrer. På våre valglistene finner du ikke karrierpolitikere. Kandidatene våre er vanlige folk med vanlige jobber, som veit hvordan det kan være et strev å få familiebudsjettet til å gå opp, sier Moxnes.

– Vi tar på alvor at kommunene og fylkene bruker fellesskapets penger. Det er et stort ansvar å forvalte felleskassa. Derfor blir jeg forbanna når Oslo-ordfører Fabian Stang ville at kommunen skal betale bursdagsfesten hans, eller når de borgerlige gir kommersielle selskaper sugerør ned i kommunekassa ved å privatisere barnehager og sykehjem. Det er jo innbyggernes penger de gir bort, penger som skal komme fellesskapet til gode!

ke hardt nner seg

Fire tiltak mot forskjells-Norge

I forbindelse med landsmøtet la Rødt fram fire konkrete tiltak for å redusere klasseskillene. Moxnes mener dette er enkle og håndgripelige tiltak som Rødt vil jobbe for i alle kommuner og fylker der partiet blir representert etter høstens valg.

– Det første tiltaket er hele og faste stillinger i det offentlige. Politikerne er arbeidsgiverne for dem som jobber for kommuner og fylkeskommuner. Vi vil at kommunene skal ansette folk i faste og hele stillinger i stedet for dagens bruk av midlertidige stillinger og de bittesmå stillingsbrøkene. Hvis Rødt blir sterke, kan vi få gjennomslag for dette i en rekke kommunestyre og fylkesting.

– Det andre er å kutte lønna for politikere og toppledere i det offentlige. Vi ønsker at lønningene for kommunepolitikere og kommunale toppledere knyttes til lønna for dem som jobber i kommunesektoren. Det kan for eksempel gjøres ved at man setter et tak for lederlønnsnivået, for eksempel maks. 50 % over snittlønna til de kommuneansatte.

– Tiltak nummer tre er å innføre gratis barnehage og SFO. Det fins et klasseskille i barnehage og SFO som få snakker om. SFO er dyrt, noen steder koster det over 9000 med tre barn i SFO. I Oslo går alle barn i bedrestilte strøk på SFO, mens det på østkanten er under halvparten av barna som får ta del i dette tilbudet. Gratis SFO gjør at alle barn får bli med. Det er en mye bedre løsning enn å kaste ut barn fra familier som har dårlig råd, slik de gjorde i Bergen, sier Moxnes, og minner om at Rødt var de eneste som kjempet imot i Bergen.

Rødt-leder: Bjørnar Moxnes. Foto: Einar Aslaksen.

– Det siste tiltaket er det vi kaller profittfri velferd. Det innebærer at kommunene bygger ut barnevernstiltak, barnehager og sykehjem i kommunal regi eller i samarbeid med ideelle non profit-aktører, og at vi dermed kan kutte ut de kommersielle. Dette vil undergrave den mørkeblå regjeringas ønske om mer privatisering. Det er viktig for å motvirke forskjells-Norge, for når høyresiden lager butikk av velferden får du eiere som tjener seg rike, mens de ansatte får dårligere lønn og pensjon.

Hva tenker du om de som har startet med to tomme hender og som har blitt rike på eget arbeid? Skal det ikke lønne seg å arbeide?

– Høyre snakker om at det skal lønne seg å jobbe, men det stemmer jo ikke. Det som virkelig lønner seg er å arve. Undersøkelser viser at 7 av 10 superrike i Norge ikke har jobba for formuen – de har arva den. Hadde hardt arbeid virkelig lønt seg, ville landets havnearbeidere og hjelpepleiere vært millionærer, avslutter Moxnes.

RØDT Norge RUNDT

TROMS:

Kan bli ordfører i Tromsø

Rødts Jens Ingvald Olsen kan bli Tromsøs neste ordfører dersom det borgerlige byrådet mister flertallet.

– Det er nå folket som bestemmer det. Men jeg er på førsteplass på lista og er ordførerkandidat for Rødt. Det betyr selvsagt at jeg er villig til å bli ordfører. Hvis vi er størst av SV og Rødt, og Ap er interessert i å samarbeide med oss, vil Rødt være i best posisjon til å forhandle om ordførervervet, sier Olsen til Nordlys.

TELEMARK:

Protesterer mot høye politiker- lønninger

Bystyrerepresentant Pål Berby i Telemark mener lønningene på rådhuset har løpt løpsk.

– Lønningene har tatt helt av. Det er frivillig å gå inn i politikk. At ordførerlønna skal være lik eller høyere enn rådmannens lønn, henger ikke på greip, sier Berby til Porsgrund Dagblad. Han sier Rødt har tatt opp lønn og godtgjørelse i kommunen i årevis, men er blitt nedstemt av maktpartiene.

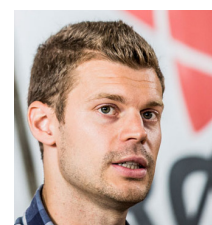

AKERSHUS:

Ønsker et grønnere Ås

For første gang siden 2007 stiller Rødt liste i Ås. Førstekandidat Marte Haugen Moen vil at kommunen skal satse grønt.

– Alt bør ligge til rette for at Ås skal kunne bli en foregangskommune for miljøvennlig løsninger. Man har ikke helt klart å utnytte dette i Ås enda, sier Haugen Moen til Ås avis.

OSLO:

Utfordrer Ap om lokale forhandlinger

Raymond Johansen mener Oslo Høyres forslag om resultatlønn til lærerne er «markedsliberalistisk visvas». Bjørnar Moxnes utfordrer han til å ta konsekvensen av utspillet:

– Det er flott at Raymond går løs på Oslo Høyres markedsliberalistiske visvas. Han har helt rett i at resultatbonus gir splittelse der skolen trenger samarbeid, og at de lærerne som ikke får sånt tillegg, blir mye mer demotivert enn den lille motivasjonen de får, som mottar bonusen. Men hvis Raymond mener det han sier, må vi gjøre slutt på de lokale forhandlingene i Oslo kommune, sier Moxnes til ABC Nyheter.

HALVE HIMMELEN ER VÅR

Malin Lenita Vik er statsviter og redaktør for bloggkollektivet Maddam. Hun skriver fast om feminisme i Rødt Nytt.

Hvem er Eddy?

Hva påvirker vårt syn på feminitet, maskulinitet, kjønn og likestilling? Ofte svarer folk at religion og etnisitet betyr noe. Men hva med betydningen av klasse?

Jeg kom til å tenke på dette da jeg nylig hørte Édouard Louis snakke på Litteraturhuset. Han ga i fjor ut *Farvel til Eddy Bellegueule*, en selvbiografisk roman der han beskriver sin oppvekst på 90-tallet som homofil gutt i de lavere klassesjikt nord i Frankrike. Han skildrer et brutalt barndomsmiljø preget av vold, rasisme, alkoholmisbruk, kriminalitet, fattigdom og homofobi.

Boka skapte sjokkbølger i Frankrike og mange hadde problemer med å tro at den virkeligheten han beskrev, faktisk eksisterer. Under foredraget sa Louis: «De som ikke tror på min historie har nok forvekslet sosial klasse og generasjon». I Frankrike, som i Norge, er oppfatningen at likheten er større enn det den er. Louis' roman knuser illusjonen om «likhet» og viser at også «etnisk franske» lever i parallellsamfunn basert på klassetilhørighet.

Han fokuserer også mye på mansrollen. I et miljø med et svært tradisjonelt syn på kjønn skulle menn være hardhauser. Feminine Eddy (han har byttet navn til Édouard i senere tid) passet ikke inn. Beskrivelsen av mobbingen, hvordan familien hans skammet seg over han og hans smertefulle strategier for å «bli en heterofil hardhaus», er hjerteskjærende.

«Man kan ikke forstå hva en mann eller en kvinne er uten å forstå han/hennes relasjoner til andre og til det miljøet de befinner seg i», mener Louis. Hva det vil si å være mann (eller kvinne) preges også av sosial kontekst og klasse.

Louis bruker sin aversjon mot bøker i tenåringstiden som eksempel. I hans oppvekstmiljø ble lesing ansett som noe feminint. Og på tross av utfrysing og trakassering var fremdeles drømmen sterk om å passe inn i mannskulturen hjemme. For verken klassebakgrunn eller innlært kjønnsidentitet er noe man lett rister av seg. Det er som den verdenskjente fotballspilleren Zlatan påpeker i biografien *Jeg er Zlatan*: «Du kan ta gutten ut av ghettoen, men du kan aldri ta ghettoen ut av gutten».

Louis har derimot gjort et iherdig forsøk på å forlate ghettoen. Han måtte «gjøre av med» Eddy Bellegueule. Det var eksistensielt livsnødvendig, hevder han. På tross av «en barndom uten gode minner», retter han blikket mot strukturene. «Skammen må vises og vi må forstå at voldelig atferd er et produkt av en voldelig og undertrykkende klassestruktur som fratar folk håp, drømmer og vilje til å endre sine egne liv. Det er noe å tenke på i disse «Charlie Hebdo tider», la han til.

Boken til Édouard Louis anbefales som en virkelighetsnær skildring av samspillet mellom kjønn og klasse i moderne tid. Men bli ikke fristet til å si at «dette kunne aldri skjedd i Norge».

Tidligere personalboliger: Området der de tidligere personalboligene ligger har blitt kalt «Oslos første slum». Foto: Brage Aronsen.

HVERDAGSKRIM

Brage Aronsen brage@roedt.no

Da Oslo kommune ville selge 1744 personalboliger for ansatte ved Aker og Ullevål sykehus i 2001 slo en eiendomsutvikler alarm. Det skulle koste ham dyrt.

Erling Folkvord er mangeårig bystyreprerentant for Rødt i Oslo, og satt i bystyret da Høyre innledet salget av sykehusboligene i 2001. I boka *Det store Oslo-ranet: Byrådet, spekulanten og torpedoen* (Spartacus 2015) beskriver han hvordan investor Ivar Tollefsen tjente seg veldig rik på et eiendomssalg utenom det vanlige.

– Dette er det største salget av kommunalt eide boliger hittil. Byrådets saksbehandling var helt fra starten preget av lovbrudd og brudd på kommunalt vedtatte regler. Gjennomføringen av salget viser et omfattende samspill mellom Bondevik-regjeringa og byrådet. Dette samspillet hjalp de private kjøperne, sier Folkvord.

Rødt var mot hele salget i utgangspunktet. Hvorfor det?

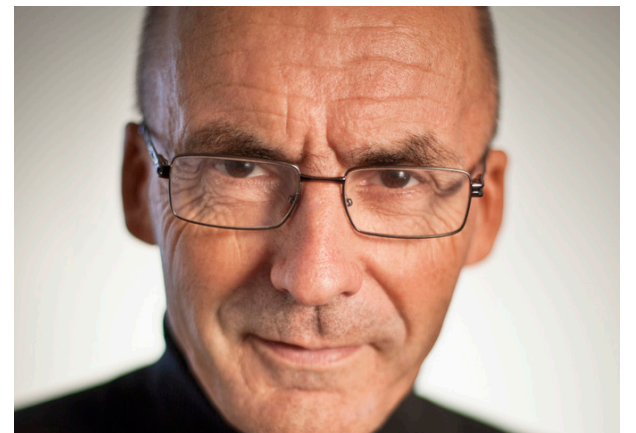
– Forretningsfolk kjøper kommunal eiendom bare når de regner med å tjene på det. Da ligger det i korta at kommunen og fellesskapet taper. Det er grunn nok til å si nei til salg av kommunal eiendom. Salget av personalboligene var spesielt fordi Aker og Ullevål sykehus ville miste alle sine personalboliger. De hadde siden 1950-tallet brukt boligene for å rekruttere helsearbeidere.

– Byrådet sa sjøl at det hasta med å selge før Stortinget i juni 2001 vedtok lova om statlig overtakelse av sykehusa og personalboligene. Den begrunnelsen er ikke troverdig ettersom storting og regjering aldri lar et hastevedtak i et kommunestyre spenne bein under et lovvedtak i Stortinget. Mer sannsynlig er det at daværende byrådsleder Erling Lae brukte dette som påskudd for å gi Høyres tidligere pengeinnsamler Jan P. Collier en urimelig gevinst.

Noen engasjerte en torpedo

I boka forteller Folkvord hvordan en eiendomsutvikler som hadde befattning med saken ble utsatt for en torpedo. Folkvord vet ikke hvem som engasjerte torpedoen, men han er ikke i tvil om bakgrunnen for oppdraget.

– Eiendomsutvikleren som jeg omtaler med

Forfatter: Erling Folkvord. Foto: Kenneth Sortland Myklebust.

det fiktive namnet Per Vik, hadde mye kunnskap om eiendomsbransjen i Oslo. Han engasjerte seg våren 2001 for å overbevise bystyremedlemmer om at det var uklokt å selge boligene til det han hevdet var en tredjedel av markedsverdien. Han ga solid faktainformasjon og hjelp til oss som var opposisjonen i bystyret. Han ble derfor direkte farlig for Jan Petter Collier og Ivar Tollefsen.

– Fra mai til oktober 2001 ble Vik tre ganger utsatt for fysiske angrep fra en av de ræste torpedoene i Oslo. Den tredje gangen truet torpedoen Vik med et AG3-gevær. Da var Vik så utmatta og så skremt at han trakk seg helt ut av personalboligsaken. Han flytta til utlandet. Dermed mista bystyreopposisjonen en medhjelper som hadde gjort en svært betydningsfull innsats. Kjøperne, og politikere som ville hjelpe dem, fikk lettere spill da Vik var rydda av banen.

En mur av taushet

Ingen av sakens involverte er villige til å diskutere påstandene dine. Hva tenker du om det?

– Taushet, taushet og atter taushet er nok en god strategi for dem. Ingen fra Oslo Høyre ville stille til debatt i Dagsnytt 18 da boka kom ut. Og da kutta Dagsnytt 18 hele innslaget. NRK ble taust fordi Høyre ikke ville snakke.

– Det som kalles demokrati har sine begrensninger. De mest sentrale politikere i Oslo Høyre lot seg ikke stoppe verken av bystyrevedtatte regler eller norsk lov. Jeg tror ikke det var et engangstilfelle. Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti fulgte Høyres linje på hvert eneste punkt og sikret dermed flertall for en milliardgave til kjøperne. Disse partiene opptrådte slik at de ga både Jan Petter Collier og Ivar Tollefsen «en utilbørlig fordel», for å bruke et begrep fra straffelovens korrupsjonsparagraf.

Tar frå barnehagebarn og gir til seg sjølv

Usosiale kutt: Fleire kommunar kuttar i barnehagane medan politikarlønningane aukar. Foto: Magne Hagesæter.

FORSKJELLS-NORGE

Åsne Hagen asne.hagen@gmail.com

Fleire kommunar skur opp godtgjersla til politikarane og kuttar i barnehagebudsjettet.

I Bergen har eigendelen på barnehage blitt auka i løpet av dei siste fire åra. Barn har òg mista barnehageplass når foreldra ikkje har vore i stand til å betale, ei avgjerd som fleirtalet i Bergen bystyre var med på.

– Raudt var einaste parti som stemte mot. Det er heilt uaktuelt for Raudt å stenge ute barn, fastslår bystyrepraesentant Sofie Marhaug. Ho representerer Raudt i oppvekstkomiteen, og står øvst på Raudt-lista i Bergen til valet.

– I dei alternative budsjetta våre har vi foreslått å bygge ut fleire barnehagar og gjere tilbodet gratis, seier Marhaug.

Ho peikar på at den kommunale barnehageutbygginga har stått på staden kvil lenge.

– Bergen kommune har starta å bygge nye barnehagar, men har òg lagt ned andre. I praksis har det ikkje blitt fleire barnehagar.

70 prosent av barnehagane i Bergen er private. Marhaug vil at kommunen skal drive meir sjølv.

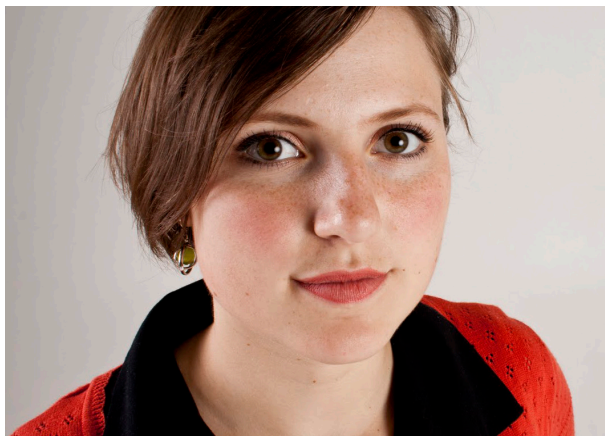
– Barnehage skal vere ein del av det offentlege velferdstilbodet. Det er ingen grunn til at kommunen ikkje skal ta dette ansvaret. I dag tener private firma pengar på at andre har barn i barnehage. Dei kommersielle barnehagane har eit sugerør inn i statskassa. Dei tar ut utbytte samtidig som dei får statleg støtte.

Kritisk til heiltidspolitkarar

Raudt-nesor Torstein Dahle er andrekandidat for partiet i Bergen. Han er kritisk til at politikarane får stadig meir i godtgjersle, og synest lønnsauken for politikarane er særleg grell når vi samanliknar med lønna til dei som arbeider i barnehagane. Dahle vil ha slutt på godtgjerslegaloppen som gjer politikarane stadig rikare:

– For det første er vi i Raudt i veldig stor grad motstandar av desse heiltidspolitkarane. Vårt syn er først og fremst at folkevalde skal få dekt tapt arbeidsforteneste og faktiske utgifter. Nokre heiltidspolitkarar er det nok nødvendig å ha, ikkje minst for at dei skal vere tilgjengelege for folk. Men lønnsnivået ein har lagt seg på er nokså hinsides! Heiltidspolitkarar si godtgjersle er kopla til godtgjersla for stortingspolitkarane, og blir regulert i takt med den.

– Frå 1. januar 2011 til sist regulering 1. mai 2014, har lønna til ordføraren i Bergen stige frå 870 950 til 1 006 044 kroner. Det er ein auke på 135 094 kroner i reine tal for perioden, påpeiker Dahle.

Bystyrepraesentant: Sofie Marhaug. Foto: Marte Teigen.

Bystyrepraesentant: Torstein Dahle. Foto: Kenneth Sortland Myklebust.

Endå betre ut kjem leiarar (kommunalråd) og nestleiarar for ulike komitear. Desse er òg kopla til stortingslønna. Godtgjersla deira har stige frå 696 760 til 838 370 kroner i denne perioden, ein lønnsauke på 141 610 kroner. Byrådene og byrådsleiarane er kopla til same system og tener endå meir.

– Dei har til salt i grauten, altså, seier Dahle tørt. Han er kritisk til byråds prioriteringar.

– Dei har kasta seg over fattigfolk i årevis, samstundes som dei sikrar si eiga lønn. I tillegg til å kutte i barnehagar og bustøtte, har det blå byrådet fjerna regelen som sikra at ein skulle ha minst 80 prosent igjen av minstepensjonen etter å ha betalt husleige.

Geir Christensen, kommunestyrepraesentant for Raudt på Nesodden, fortel om tilsvarande problem der.

– På Nesodden hadde vi ein stor kamp om ordførarlønn med ein gong Ap/Høgre overtok all makt etter sist lokalval. Samtidig er det gjort fleire framstøytar for innsparingar i barnehagane. Rådmannen foreslo å auke barnetalet i storbarngupper frå 24 til 28. Etter mykje spetakkel frå foreldre og tilsette blei dette stoppa. I år har rådmannen eit budsjettpålegg om å spare to millionar i barnehagane ved ombyggingar så han kan få fleire barn i kvar gruppe. Han har trøbbel med å få det til.

Protest: Natur og Ungdom oppmodar til sivil ulydnad mot gruedumping i fjorden. Foto: Natur og Ungdom.

Regjeringa ofrar Førdefjorden

MILJØ

Magne Hagesæter magne@roedt.no

– Det er umogleg å talfeste verdien av rein fjord og frisk fisk, seier Åshild Lahn, miljøpolitisk talsperson i Raudt. 17. april gav regjeringa Nordic Mining løyve til å dumpe 250 millionar tonn gruveslam i Førdefjorden i løpet av 40 år.

– Havforskningsinstituttet kallar dette for ei av dei største planlagde forureiningane i moderne norsk historie. Alt liv på havbotnen kan forsvinne i 50 år. Prosjektet vil ha øydeleggjande konsekvensar for både miljøet og alle næringane som lever av og i tilknytning med fjorden. Regjeringa køyrer over miljøfaglige råd for å tekkjast gruveselskapet, og viser at miljøtruverda deira ikkje er anna enn tomme ord.

– Miljødirektoratet har tidlegare sagt at fleire fiskeartar kan bli utrydda og åtvare mot at partiklar frå gruveslam kan bli spreidd rundt i fjorden, med store konsekvensar utover berre dette området. Men så har dei byta ut åtvaringa med å gje Nordic Mining løyve til å dumpe på instruks frå regjeringa fordi dei påstytte positive følgjene, nye arbeidsplassar, veg tyngre enn miljøkonsekvensane.

– Det er uvisst i kva grad slamdumpinga vil føre med seg arbeidsplassar for bygda, spesielt med tanke på at andre arbeidsplassar, til dømes i fiske- og havbruksnæringa vil bli trua. Uansett tel verdien av ein rein fjord og frisk fisk meir enn eit knippe arbeidsplassar, slår Lahn fast.

– Lokale fiskarar og andre næringar innafor havbruksnæringa er samstemte i sin protest mot vedtaket. Over 800, frå Vevring-området og elles i landet, var nyleg samla utanfor Stortinget for å krevje ein rein fjord, legg ho til.

– Det finst openbert andre løysingar enn sjødeponi, til dømes attbruk av materialet eller tilbakeføring av slammet til gruva. Ein treng ikkje seie nei til gruedrift, for det kan drivast på ein langt meir berekraftig måte enn dette. Men då må ein ha vilja til å greie ut alternativa. Berre fire andre land nyttar sjødeponi i dag: Indonesia, Filippinane, Papua Ny-Guinea og Tyrkia. Det stiller oss i eit svært dårleg selskap, seier ho.

– Eg er skuffa over at Arbeiderpartiet ikkje har nytta sjansen til å stanse vedtaket og vise seg som eit meir miljøvennleg parti enn regjeringa – det skal ikkje stort til i denne saka. Raudt stiller seg bak Natur og Ungdoms oppmoding til sivil ulydnad. 1500 har så langt skrive seg på aksjonslista. Når ikkje regjeringa vil ta vare på fjordane våre, må vi andre ta ansvar for det, avsluttar Lahn.

Får kritikk: Regjeringas jernbanereform. Foto: Kjetil Ree/CC.

Sier nei til regjeringas jernbanereform

Fagbevegelsen reagerer på regjeringas hastebehandling av jernbanereformen.

– Forbundene reagerer sterkt på mangel på involvering, konsekvens- og risikoanalyser. Vi reagerer også på den hastebehandlingen av reformforslaget som regjeringen legger opp til. Det foreslås en reform av jernbanen som i hovedsak legger til rette for privatisering og en fullstendig oppsplitting av dagens jernbane. Forbundene mener at dette er feil vei å gå for å bygge en framtidig jernbane i Norge. Vi ønsker oss en mer samordnet jernbane med felles ledelse for både infrastruktur og operatørselskapene, skriver Norsk Lokomotivmannsforbund og Norsk Jernbaneforbund i en felles uttalelse.

Rødt vedtok på sitt landsmøte 29. - 31. mai en skarp kritikk av forslaget til jernbanereform.

– Rødt mener den mørkeblå regjeringa er på villspor med forslaget sitt til jernbanereform. Heller enn å splitte opp og privatisere, vil vi samle Jernbaneverket, NSB og Flytoget i én statlig etat, heter det i en uttalelse fra landsmøtet.

Brage Aronsen brage@roedt.no

Får hjelp: Oslos havnearbeidere. Foto: Brage Aronsen.

Oslos havnearbeidere får svensk drahjelp

I februar overtok tyrkiske Yilport driften av containerhavna i Oslo. Selskapet nekter å undertegne tariffavtale med havnearbeiderne og vil heller bruke egne ansatte. I første omgang ble 22 havnearbeidere oppsagt og 14 permittert. I slutten av mai ble Oslo Losse- og Lastekontor slått konkurs, og ytterligere 35 mistet jobben.

Nå får imidlertid havnearbeiderne drahjelp fra Sverige. Fra 8. juni varsler Svenska Hamnarbetarförbundet sympatiaksjoner. Forbundsledelsen sier i en uttalelse: «Vår sympatiblokade berører innledningsvis gods som kommer fra eller skal til Oslo containerterminal. Om det viser seg at aksjonen ikke strekker til, kommer ledelsen til å overveie en opptrapping.»

– Det som nå skjer på Oslo Havn er sosial dumping og fagforeningsknusing i kommunal regi, sier Rødt-leder Bjørnar Moxnes. Han minner om at Oslo havn er eid av kommunen og lover å følge opp saken i bystyret.

Brage Aronsen brage@roedt.no

Tromsø: Byrådet får kritikk for å overføre integreringsmidlar til kommunebudsjettet. Foto: Brage Aronsen.

Pengetrøbbel for byrådet i Tromsø

Byrådet i Tromsø har overført eit «overskot» på 44 millionar i statlige integreringsmidlar til kommunebudsjettet. Avsløringa kjem på toppen av ein fersk bedrageriskandale i same kommuneining, der 4,5 millionar skal ha blitt underslått av ein kommunetilsett.

Med Rødt i spissen krev no opposisjonen at byrådet no legg korta på bordet og forklarar seg.

– Flyktingtenesta har i mange år, og kanskje særleg de siste åra med byråd, i stor grad fått køyre sitt eige løp. I denne saka har byrådet stolt blindt på einingsleiaren. Rødt har bedt om oversikter i fleire år, men byrådet har halde korta tett til brystet, seier Elin Jørgensen, Rødt-representant i Tromsø bystyre til Rødt Nytt. Ho har framleis til gode å sjå budsjettet til Flyktingtenesta.

– Overføringa har skjedd samstundes som integreringstilbodet har blitt svekka. Eg er svært bekymra over kvaliteten. Det gjeld særleg einslige mindreårige, som tidlegare vart

Bystyrerepresentant: Elin Jørgensen. Foto: Mark Ledingham.

følgd opp av barnevernet. Då flyktingtenesta overtok ansvaret for dette fekk ungdommane eit dårlegare tilbod. Byrådet har òg bestemt at grunnskulen for vaksne ikkje skulle vere ein del av introduksjonsprogrammet. Dei som tok grunnskole fekk då ikkje lenger introduksjonsstønad. Mange av dei slit no økonomisk, må ofte jobbe i tillegg til å gå på skule og eg fryktar at det er mange som ikkje lenger har råd til å gå der, seier Jørgensen.

Magne Hagesæter
magne@roedt.no

Den spanske sensasjonen Podemos

Forfattar og aktivist Lotta Elstad kom nyleg ut med boka *Den spanske sensasjonen Podemos* på Manifest forlag. Der forsøker ho å forklare den raske suksessen til det nye venstrepartiet.

– Bakgrunnen for suksessen til Podemos er tre forhold: ei stor demokratiørsløse, ein briljant mediestrategi, spesielt TV, frå partikjernen, og ein korrump «fiende», det vil sei: regjeringa – som i tillegg har vist seg å vere ute av stand til å få gjort noko med den aukande fattigdomen, den enorme arbeidsløysa og hjerneflukta frå landet.

– Eg trur ikkje suksessen ville vore mogleg utan nøkkelfigurar som leiar Pablo Iglesias og Barcelona-aktivist Ada Colau, men desse ville heller ikkje vore nokon utan den folkelige sjølvorganiseringa ein har sett i Spania sidan 2011, seier ho.

Kva kan venstresida i Noreg lære av Podemos?

– Som generell regel trur eg ikkje at ein kan kopiere rørsler frå andre land og partiformasjonar utan vidare. Det er betre då å gjere som Podemos har gjort: å ta

Forfattar: Lotta Elstad. Foto: LO Media.

utgangspunkt i ein konkret analyse av den faktiske situasjonen i eige land, og bygge en organisasjonsmodell og språkstrategi ut frå det.

– Når det er sagt: Ein kan nok lære mykje av korleis dei har eksperimentert digitalt for å få til eit meir deltakande demokrati. Det same med korleis dei har skapt ei forteljing om Spania som gjer atterklang i ein sosial majoritet, framfor å tvihalde venstrenostalgiske fraser og symbol, seier Elstad.

Magne Hagesæter
magne@roedt.no

— Heldagsskolen er et feilspor

Skole: Rød Ungdom sier nei til lenger skoledag. Foto: Stockxchng.

RØD UNGDOM SKOLE

Peder Østring peder@sosialisme.no

– Det er ingen tvil om at det norske skolesystemet er modent for forandring, men heldagsskole kan komme til å forsterke problemene snarere enn å løse dem, sier leder i Rød Ungdom, Linn-Elise Øhn Mehlen.

– Den norske fellesskolen har tradisjonelt vært bygget på prinsippet om at alle skal ha lik rett til utdanning uavhengig av bakgrunn. Skolen har bidratt til sosial utjevning. I dag er skoleverket i større grad preget av et teste-, pugge- og måleregime som i stedet bygger opp under sosiale forskjeller. Dagens skole produserer skoletapere, og har ført til et rekordhøyt frafall fra videregående skole, sier Øhn Mehlen.

Mer stress og mer press

Rødts landsmøte behandlet nylig spørsmålet om heldagsskolen. RU-lederen hadde på forhånd foreslått en uttalelse mot heldagsskolen, som partiet gikk inn for.

– Vi frykter at en lengre skoledag vil skape mer stress for skoletaperne og mer press på de som gjør det godt på skolen. Tre av ti unge jenter stresser seg syke, og bruken av antidepressiver blant unge har eksplodert. Skoleverket greier i mindre grad enn tidligere å se og ivareta de utsatte elevene, enten det dreier seg om de som blir syke av prestasjonsjag eller de som føler seg mislykket som følge av læreversker. Mer skole vil gjøre vondt verre for begge grupper, sier Øhn Mehlen.

– Heldagsskole vil også begrense adgangen til andre læringsarenaer som for eksempel fritidsklubben, biblioteket, øvingslokalet eller fotballbanen. Dette rammer særlig de elevene som kanskje ikke er best i klassen, men som har andre evner de trenger å få utvikle utenfor skolen. Vi må ikke glemme at det er flere måter å lære på enn gjennom teoretisk undervisning.

Mer praksis, flere lærere

Halvparten av norske lærere mener at økt prestasjonspress gir fallende motivasjon hos elevene. Øhn Mehlen mener veien til en bedre skole går gjennom flere lærere og mer midler til tilpassa opplæring.

– Det norske skole trenger flere lærere og mer penger til praktiske læremidler. Praktiske fag som heimkunnskap, formgiving og musikk, har blitt

Leder i Rød Ungdom: Linn-Elise Øhn Mehlen. Foto: Runa Fjellanger.

RØDT GÅR INN FOR FØLGENDE FEM TILTAK FOR EN BEDRE SKOLE:

- Klasser med maks 20 elever i grunnskolen og på studiespesialiserende og 12 elever på yrkesfag.
- Gjennomgang av læreplanene i alle fag med mål om å gi større plass til praktiske oppgaver og mindre til teori.
- Mer tid til undervisning, mindre tid til testing.
- Mer fritid og mindre press med leksefri skole.
- Bedre tilpasset opplæring.

mer og mer teoretisk anlagt fordi praktisk arbeid koster mer. Denne skvisingen av de praktiske fagene bidrar til forestillinga om at praktiske evner er mindre verdt enn teoretisk kunnskap. Det skaper en skole som er tilpassa de skoleflinke elevene som stiller sterkest ved startstreken. Vi ønsker heller en skole der de som har behov for tilpassa opplæring får den oppfølgingen de trenger. Det krever flere lærere per elev.

– De som ivrer for heldagsskolen snakker gjerne om hvordan skoledagen bør inneholde mer praksis, mer fysisk aktivitet og mer kultur. Men erfaringer viser at skolereformer ofte lider under manglende finansiering. Da Danmark innførte heldagsskole i 2013 forsøkte regjeringa å dekke kostnadene ved lengre skoledager gjennom å kutte i lærernes avtalefestede forberedelsestid. I dag har Danmark store problemer med å rekruttere til læreryrket.

– Heldagsskolen kan komme til å bety mer av det som ikke fungerer, avslutter Øhn Mehlen.

Sommerleirsjef: Gyro Fjermedal. Foto: Norman Knaus.

Kom på Rød Ungdoms sommerleir!

RØD UNGDOM SOMMERLEIR

Peder Østring peder@sosialisme.no

Gyro Fjordheim Fjermedal har mange sommleire bak seg. I år blir hennes første som sommerleirsjef. Hun vil ha ungdom fra hele landet med seg på leir.

– Sommerleir er det største, viktigste og morsomste som skjer i Rød Ungdom! Det er en god blanding av politikk, kultur, solskinn og sosialt samvær. Her får du tilbringe en hel uke sammen med de kuleste folka som finnes, nemlig Rød Ungdom-medlemmer fra hele landet, forklarer sommerleirsjefen.

Årets sommerleir går av stabelen på Gulsrud leirsted ved Tyrifjorden i Vikersund kommune fra 14. til 19. juli. Fjermedal forteller at det er mye å glede seg til for de som deltar på leiren.

– Hver dag arrangeres det politiske hovedinnledninger som alle deltar på. Temaet for årets leir er valgkamp, så programmet er lagt opp til å forberede folk på å møte de andre ungdomspartiene i høstens valgkamp. Blant årets innledere kan jeg nevne for eksempel Johnny Håvik, leder i Industri Energi Ungdom, Rune Berglund Steen fra Antirasistisk Senter og forfatter Simon Malkenes.

Sommerleiren har også flere parallelle spor med forskjellige tema man kan velge å mellom.

– Under de politiske kursene blir det veldig mye å velge mellom, så her finner nok alle noe de synes virker spennende. Vi skal blant annet diskutere feminisme, miljøpolitikk, arbeidsliv og skole. Vi skal snakke om forskjells-Norge og lære mer om marxisme, sier Fjermedal.

Sommerleiren er også en arena der man lett blir kjent med andre. Selv om man drar helt uten noen man kjenner, kommer man garantert tilbake med mange nye kamerater, forklarer Fjermedal.

– På sommerleir blir deltakerne delt opp i brigader, eller grupper som gjør mye sammen. Det gjør at du blir kjent med folk fra hele landet, fra Alta i nord til Flekkefjord i sør.

– Noe av det jeg husker best fra den første sommerleiren min er alle folka jeg blei kjent med. Sommerleiren har tøff konkurranse om publikum med de store festivalene, men Fjermedal er ikke i tvil om hva som er riktig prioritering.

– På sommerleir får du med deg både konserter og politisk program! Det er rett og slett hele pakka. I år kan du høre både Blomst! som spiller fengende og hardtslående pønkk, og nimanssorkesteret SKA-frika. Det er påfallende hvor mange band som har slått gjennom etter å ha spilt på Rød Ungdoms sommerleir, sier Fjermedal.

For mer info og påmelding: rødungdom.no/sommerleir15

ANNONSE:

GI EN SOMMERGAVE TIL

Rødt Nytt

Kjære leser! Rødt Nytt er Rødts gratisavis som kommer åtte ganger i året. På grunn av nye portosatser og et økende abonnementsstall blir avisa stadig dyrere å gi ut. Vi ønsker å fortsette å gi ut avisa gratis. Derfor ber vi våre lesere om et økonomisk bidrag. Ingen sum er for liten, ingen for stor.

Bruk kontonummer:
7874 05 56478.

Merk betalingen:
«Sommerinnsamling Rødt Nytt»

HVA SKJER?

19. - 28. juni
OSLO GAY PRIDE
www.oslopride.no

14. - 19. juli
RØD UNGDOMS SOMMERLEIR
Gulsrud leirsted, Buskerud.
www.rødungdom.no

21. august
LATIN-AMERIKAGRUPPENES SOMMERSAMLING
Skogstad leirstad, Oppland.
www.latin-amerikagruppene.no

10. - 11. september
LOS
UTDANNINGSKONFERANSE
Sørmarka. www.lo.no

14. september
VALGDAG
www.valg.no

9. oktober
FELLESFORBUNDETS LANDSMØTE
Oslo Kongressenter.
www.fellesforbundet.no

Tips oss om aktuelle arrangementer!
Send en e-post til brage@roedt.no.

ANNONSE:

Nytt nummer av **tidsskriftet rødt!**

EKSTRANUMMER OM MIDTØSTEN

Hvorfor IS? Kan bomber redde Palmyra? Les også mer om blant annet Rojava, Palestina og forholdet mellom USA og Iran.

Bli abonnent: Send sms med kodeord «marx abo» til 2434. Ett år for kr 100 kroner!

Bestill på
MARXISME.NO

ANNONSE:

RASISMEN

- En løgn som dreper

– Morten Falck tar for seg rasismens absurditet og historie på et lettfattelig vis. Han viser at rasismen er politikk og ikke vitenskap, at rasismen har endret form, men har samme innhold. Falck trekker koblinger fra de gamle grekerne og andre verdenskrig til Harald Eias program Hjernevask og Ander Behring Brevviks terror.
Jenny Dahl Bakken, antirasistisk ansvarlig i Rød Ungdom

Kun
96,-

Morten Falck (født 1946) er typograf, journalist og insektsforsker. Han har tidligere oversatt Det kommunistiske manifest til norsk.

KJØP BOKA PÅ
MARXISME.NO

ANNONSE:

Ny studiebok: **FORSTÅ FOR Å FORANDRE**

Kun
75,-

Finnes det ulike måter å lese historia på? Hvem er arbeiderklassen? Og hva innebærer egentlig sosialisme? Denne studieboka er en innføring i marxistisk filosofi, økonomi, kapitalisme og sosialisme. Tekstene er lagt opp til å passe for fire møter.

Kjøp boka på
MARXISME.NO

Bli medlem i Rødt!

Send sms med kodeord **Rødt + Navn og adresse** til 2434 eller se roedt.no/innmelding

fb.me/roedt

[@raudt](https://twitter.com/raudt)

Følg oss i sosiale medier for å **oppdage** mer om Rødt, få **sva**r på det du lurer på og **dele** med vennene dine.

ABONNÉR GRATIS PÅ Rødt Nytt

www.roedt.no